

قانون برنامه و بودجه کشور

فصل اول - تعاریف

- ماده ۱ - تعریف اصطلاحات مندرج در این قانون به قرار زیر است:
- بند ۱ - سازمان - منظور از سازمان برنامه و بودجه است.
- بند ۲ - برنامه درازمدت - منظور برنامه ایست که ضمن آن توسعه اقتصادی و اجتماعی برای یک دوره دهساله یا طولانی تر بعنوان راهنمای برنامه ریزی های پنجساله پیش بینی می شود.
- بند ۳ - برنامه عمرانی پنجساله - منظور برنامه جامعی است که برای مدت پنج سال تنظیم و به تصویب مجلسین می رسد و ضمن آن هدفها و سیاستهای توسعه اقتصادی و اجتماعی طی همان مدت مشخص می شود. در این برنامه کلیه منابع مالی دولت و همچنین منابعی که از طرف شرکتهای دولتی و بخش خصوصی صرف عملیات عمرانی می گردد از یک طرف و اعتبارات جاری و عمرانی دولت و هزینه های عمرانی شرکتهای دولتی و بخش خصوصی از طرف دیگر جهت وصول به هدفهای مذکور پیش بینی می گردد.
- بند ۴ - برنامه سالانه - منظور برنامه عملیات اجرایی دولت است که سالانه تنظیم و همراه بودجه کل کشور تقدیم مجلس شورای ملی می گردد و ضمن آن در قالب هدفها و سیاستهای مندرج در برنامه عمرانی پنجساله هدفهای مشخص و عملیات اجرایی سالانه هر دستگاه اجرایی با اعتبار مربوط تعیین می شود.
- بند ۵ - بودجه عمومی دولت - منظور بودجه ای است که در آن برای اجرای برنامه سالانه منابع مالی لازم پیش بینی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی تعیین می شود.
- بند ۶ - اعتبارات جاری - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت تأمین هزینه های جاری دولت و همچنین هزینه نگهداشت سطح فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی دولت پیش بینی می شود.
- بند ۷ - اعتبارات عمرانی - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت اجرای طرحهای عمرانی (اعتبارات عمرانی ثابت) و همچنین توسعه هزینه های جاری مربوط به برنامه های اقتصادی و اجتماعی دولت (اعتبارات عمرانی غیرثابت) پیش بینی می شود.
- بند ۸ - عملیات اجرایی - منظور فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی دستگاههای اجرایی است که در برنامه سالانه مشخص می گردد.
- بند ۹ - فعالیت جاری منظور یک سلسله عملیات و خدمات مشخصی است که برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه سالانه ملی یک سال اجرا می شود و هزینه آن از محل اعتبارات جاری تأمین می گردد.
- بند ۱۰ - طرح عمرانی - منظور مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که براساس مطالعات توجیهی فنی و اقتصادی یا اجتماعی که توسط دستگاه اجرایی انجام می شود طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه عمرانی پنجساله به صورت سرمایه گذاری ثابت شامل هزینه های غیرثابت وابسته در دوره مطالعه و اجرا ویا مطالعات اجرا می گردد وتمام یا قسمتی از هزینه های اجرای آن از محل اعتبارات عمرانی تأمین می شودو به سه نوع انتفاعی و غیر انتفاعی و مطالعاتی تقسیم می گردد:
- الف - طرح عمرانی انتفاعی: منظور طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع به بهره برداری علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاک سرمایه سود متناسبی به تبعیت از سیاست دولت را نیز عاید نماید.
- ب - طرح عمرانی غیر انتفاعی: منظور طرحی است که برای انجام برنامه های رفاه اجتماعی و عملیات زیربنایی و یا احداث ساختمان و تأسیسات جهت تسهیل کلیه وظایف دولت اجرا می گردد و هدف اصلی آن حصول درآمد نمی باشد.
- پ - طرح مطالعاتی: منظور طرحی است که براساس قرارداد بین سازمان و سایر دستگاه های اجرایی با مؤسسات علمی و یا مطالعاتی متخصص برای بررسی خاصی اجراء می گردد.
- بند ۱۱ - دستگاه اجرایی - منظور وزارتخانه، نیروها و سازمانهای تابعه ارتش شاهنشاهی، استانداری یا فرمانداری کل، شهرداری و مؤسسه وابسته به شهرداری، مؤسسه دولتی، مؤسسه وابسته به دولت، شرکت دولتی، مؤسسه عمومی عام المنفعه و مؤسسه اعتباری تخصصی است که عهده دار اجرای قسمتی از برنامه سالانه بشود.
- بند ۱۲ - دستگاه مسئول بهره برداری - منظور دستگاهی است که پس از اجرا و تکمیل طرح عمرانی طبق قوانین و مقررات مربوط موظف به بهره برداری و نگهداری از آن می گردد. این دستگاه ممکن است همان دستگاه اجرا کننده طرح و یا دستگاه دیگری باشد.
- بند ۱۳ - اصلاحاتی که در این قانون تعریف نشده است طبق تعاریف مندرج در قانون محاسبات عمومی

خواهد بود.

فصل دوم - شوراي اقتصاد

ماده ۲ - به منظور هدايت و هم آهنگ كردن امور اقتصادي كشور شوراي مركب از وزيران بشرح زير و رئيس كل بانك مركزي ايران به رياست نخست وزير بنام شوراي اقتصاد تشكيل مي شود:

وزير دارايي.

وزير اقتصاد.

وزير كار وامور اجتماعي.

وزير كشاورزي و منابع طبيعي.

وزير تعاون و امور روستاها.

وزير مشاور و رئيس سازمان برنامه و بودجه.

يكي از وزيران مشاور به انتخاب نخست وزير.

در جلسات شوري برحسب ضرورت ساير وزيران نيز شركت خواهند كرد.

ماده ۳ - شوراي اقتصاد وظيف زير را عهده دار خواهد بود:

۱ - تعيين هدفهاي كلي برنامه هاي عمراني كشور.

۲ - بررسي خط مشي ها و سياستهاي اقتصادي و اجتماعي جهت طرح در هيئت وزيران.

۳ - اظهار نظر نسبت به برنامه هاي عمراني ج هت طرح در هيئت وزيران.

۴ - تعيين خط مشي تنظيم بودجه كل كشور.

۵ - بررسي بودجه كل كشور براي طرح در هيئت وزيران.

۶ - اتخاذ تصميم درباره مسائلي كه مسئولان دستگاههاي اجرائي در زمينه اجراي طرحها و فعاليتها با آن مواجه و در شوري مطرح مي نمايند.

۷ - تصويب اصول و سياستها و ضوابط مربوط به اعطاي وام از محل اعتبارات عمراني به مؤسسات دولتي و شرکتهای دولتي و ساير مؤسسات در بخش عمومي و شهرداريها به پيشنهاد وزارت دارايي و سازمان.

۸ - تصويب اصول و سياستها و ضوابط مربوط به اعطاي وام و يا مشاركت دولت در سرمايه گذاري مؤسسات خصوصي از طريق بانكها و مؤسسات اعتباري تخصصي به پيشنهاد وزارت دارايي و سازمان.

۹ - تصويب اصول و سياستها و ضوابط مربوط به اخذ وام و اعتبارات خارجي كه توسط كميته اي مركب از نمايندگان وزارت دارايي، وزارت اقتصاد و سازمان و بانك مركزي ايران تنظيم و پيشنهاد خواهد شد.

۱۰ - برسي و اظهار نظر نسبت به آئين نامه ها و مقررات مربوط به اجراي اين قانون و قوانين برنامه هاي عمراني پنجساله كه توسط سازمان تهيه مي شود جهت طرح و تصويب در هيئت وزيران.

۱۱ - وظيفي كه در ساير قوانين به هيئت عالي برنامه محول گرديده است از تاريخ اجراي اين قانون بعهد شوراي اقتصاد خواهد بود.

تبصره - وظيفه دبیرخانه شوراي اقتصاد در سازمان عهده دار خواهد بود.

فصل سوم - سازمان برنامه و بودجه

ماده ۴ - سازمان برنامه و بودجه مؤسسه دولتي است كه زير نظر نخست وزير اداره مي شود و رئيس آن سمت وزير مشاور را دارا خواهد بود.

ماده ۵ - وظيف و اختيارات سازمان در زمينه برنامه ريزي، تنظيم بودجه و نظارت بقرار زير است:

۱ - انجام مطالعات و بررسيهاي اقتصادي و اجتماعي به منظور برنامه ريزي و تنظيم بودجه و تهيه گزارشهاي اقتصادي و اجتماعي.

۲ - تهيه برنامه درازمدت يا تبادل نظر با دستگاههاي اجرائي و تسليم آن به شوراي اقتصاد.

۳ - تهيه برنامه عمراني پنجساله طبق فصل چهارم اين قانون.

۴ - پيشنهاد خط مشي ها و سياستهاي مربوط به بودجه كل كشور به شوراي اقتصاد.

۵ - تهيه و تنظيم بودجه كل كشور.

۶ - نظارت مستمر بر اجراي برنامه ها و پيشرفت سالانه آنها طبق مفاد فصل نهم اين قانون.

۷ - هم آهنگ نمودن روشها و برنامه هاي آمري كشور.

۸ - ارزشيابي كارآني و عملکرد در دستگاههاي اجرائي كشوري و گزارش آن به نخست وزير.

۹ - بررسي گزارشها و مسائلي كه بايد در شوراي اقتصاد مطرح شود.

ماده ۶ - معاونان سازمان به پيشنهاد رئيس سازمان و موافقت نخست وزير بموجب فرمان همايوني منصوب مي شوند و مشمول مقررات مربوط به معاونان وزارتخانه ها مي باشند.

فصل چهارم - تهيه برنامه هاي عمراني پنجساله

ماده ۷ - سازمان بايد قبل از پايان هر دوره برنامه عمراني پنجساله برنامه دوره بعد را براساس پيشنهادهاي دستگاههاي اجرائي و مطالعات خود و تلفيق آنها با در نظر گرفتن اولويتها تهيه و به شوراي اقتصاد تسليم

نماید تا پس از بررسی و تأیید برای طرح در هیئت وزیران ارسال دارد.

ماده ۸ - دولت باید حداقل شش ماه قبل از پایان هر دوره برنامه لایحه برنامه دوره بعد را جهت تصویب به مجلس تقدیم نماید.

ماده ۹ - برنامه های کلی عملیات اجرایی بخشهای مختلف شامل نوع و حجم عملیات و اعتبارات مربوط در قالب برنامه عمرانی فوق به تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین خواهد رسید.

ماده ۱۰ - به منظور تبادل نظر در تهیه برنامه های عمرانی و ایجاد هماهنگی در عملیات دستگاههای اجرایی و همچنین ایجاد هماهنگی بین مؤسسات عمومی و بخش خصوصی و تطبیق برنامه ها با احتیاجات مناطق مختلف کشور سازمان کمیته هایی بنام کمیته های مشترک برنامه ریزی با دستگاههای اجرایی] تشکیل خواهد داد.

فصل پنجم - بودجه کل کشور

ماده ۱۱ - بودجه کل کشور طبق مقررات قانون محاسبات عمومی و با رعایت این قانون تهیه می شود.

ماده ۱۲ - اعتبارات طرحهای عمرانی در قالب برنامه های اجرایی همراه با اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی در بودجه کل کشور منظور و برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم می گردد.

ماده ۱۳ - کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند برنامه سالانه و بودجه سال بعد خود را همراه با اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز طبق دستورالعمل تهیه بودجه به سازمان ارسال دارند.

ماده ۱۴ - بودجه و برنامه سالانه شامل فعالیتها جاری و طرحهای عمرانی پیشنهادی دستگاههای وابسته به هریک از وزارتخانه ها باید قبل از ارسال به سازمان بر حسب مورد به تأیید وزیر مربوط یا مجمع عمومی و یا بالاترین مسئول دستگاه رسیده باشد.

ماده ۱۵ - اعتبارات طرحهای عمرانی مربوط به هر استان و فرمانداری کل که جنبه ناحیه ای دارد سالانه در بودجه کل کشور تحت عنوان خاص منظور و در اختیار هر یک از استانداران یا فرمانداران کل گذاشته خواهد شد تا طبق برنامه سالانه به مصرف برسانند.

تبصره ۱ - برنامه های عمرانی موضوع این ماده را سازمان و دستگاههای اجرایی ذیربط با توجه به ماده ۷ این قانون و نظرات نمایندگان مجلسین در مناطق مربوط و نمایندگان انجمنهای استان و شهرستان و استانداران و فرمانداران کل و فرمانداران تهیه می نماید.

تبصره ۲ - سازمان موظف است آئین نامه مربوط به تهیه و تنظیم و اجرای طرحهای عمرانی موضوع این ماده را شامل نحوه مشارکت انجمنهای استان و شهرستان و تفویض اختیار از طرف وزارتخانه ها به استانداران و فرمانداران کل و همکاری با آنها و نظارت بر اجرای آنها تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران تسلیم نماید.

ماده ۱۶ - دولت بتدریج مقدمات استانی کردن آن قسمت از اعتبارات جانی را که قابل تفکیک به استانها و فرمانداریهای کل می باشد فراهم خواهد نمود بنحوی که تا پایان برنامه پنجم اعتبارات مزبور به تفکیک هر استان و فرمانداری کل در بودجه کل کشور منعکس شود.

ماده ۱۷ - بمنظور تلفیق و هماهنگ نمودن سرمایه گذاری دربخش دولتی شرکتها دولتی که از محل منابع داخلی خود اقدام به سرمایه گذاری جهت احداث ساختمان یا ایجاد تأسیسات و تجهیزات جدید و یا توسعه می نمایند و کل مبلغ سرمایه گذاری سالانه آنها از محل منابع مالی داخلی خود مجموعاً از پنجاه میلیون ریال تجاوز می کند مکلفند هر سال در موقع تنظیم بودجه کل کشور برنامه سرمایه گذاری سال بعد خود را جهت تلفیق و هماهنگ نمودن با سایر عملیات عمرانی دولت به سازمان ارسال نمایند.

برنامه پیشنهادی شرکت را سازمان بررسی و نظر خود را جهت تأیید در شورای اقتصاد مطرح خواهد نمود. وزراء و سایر مقامات که از طرف دولت به سمت نماینده صاحبان سهام یا بعنوان دیگر در مجامع عمومی و یا شوراهای شرکتها عضویت دارند موظفند نظر شورای اقتصاد را در تصویب بودجه دستگاه رعایت نمایند.

ماده ۱۸ - سازمان پس از انجام رسیدگی های لازم و تلفیق و هماهنگ نمودن پیشنهادهای دستگاههای اجرایی در مورد فعالیتها جاری و طرحهای عمرانی لایحه بودجه کل کشور را با رعایت ماده ۲۶ قانون محاسبات عمومی تنظیم خواهد نمود.

ماده ۱۹ - بودجه مصوب از طرف نخست وزیر به کلیه دستگاه های اجرایی جهت اجرا ابلاغ خواهد شد. در اجرای بودجه دستگاه اجرایی مکلف است براساس شرح فعالیتها و طرحها که بین دستگاه و سازمان مورد توافق واقع شده است در حدود اعتبارات مصوب عمل نماید.

ماده ۲۰ - در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از یک سال مالی تجاوز می کند اعتبار مورد نیاز تا پایان کار به تفکیک سالانه در بودجه اولین سالی که طرح مزبور در آن منظور می گردد تعیین و همراه با بودجه کل کشور به تصویب می رسد و دستگاه اجرایی مجاز به تأمین اعتبار و تعهد درباره کلیه مبلغ طرح با رعایت اعتبارات سالانه تفکیک شده می باشد.

تبصره ۱ - روش فوق در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از دوره برنامه عمرانی پنجساله تجاوز نماید نیز قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۲ - هرگاه در مورد برخی از طرحها تعیین مبلغ اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح در سالهای بعد در موقع تهیه پیشنهادها بودجه سال از طرف دستگاه اجرایی مقدور نباشد تغییر طرح و برنامه اجرایی به

تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین می رسد و تأمین اعتبار و اصلاح و تغییر بودجه موکول به تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی است و قبول هرگونه تعهد مالی از طرف دستگاههای اجرایی برای سالهای بعد موکول به تحصیل این مجوز خواهد بود.

فصل ششم - اجرای طرحهای عمرانی

ماده ۲۱ - مسئولیت تهیه و اجرای طرحهای عمرانی با دستگاههای اجرایی است و اجرای طرحهای عمرانی از نظر مقررات استخدامی و مالی و معاملاتی تابع مفاد این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت خواهد بود.

درمورد طرحهای انتفاعی در صورتی که دستگاه اجرایی دارای مقررات مالی و استخدامی خاص خود باشد همچنین در مورد طرحهای عمرانی مربوط به مؤسسات عام المنفعه هیئت وزیران می تواند اجازه دهد که اجرای طرحها طبق مقررات خاص دستگاه صورت می گیرد.

تبصره - هرگاه در مورد تشخیص انتفاعی و دن طرح اختلاف نظر بین سازمان و دستگاه اجرایی بروز نماید اتخاذ تصمیم نهایی با شورای اقتصاد خواهد بود.

ماده ۲۲ - تشخیص صلاحیت و طبقه بندی مهندسين مشاور و پیمانکاران توسط سازمان براساس آئین نامه مصوب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت.

ارجاع کار به مهندسين مشاور و پیمانکاران و روش تعیین برنده مناقصه براساس آئین نامه مصوب هیئت وزیران توسط دستگاه اجرایی انجام می گردد.

تبصره - ارجاع کار از طرف دستگاه اجرایی به مؤسسات علمی و یا تخصصی جهت اجرای طرحهای مطالعاتی همچنین انعقاد قرارداد مربوط به تأیید سازمان خواهد بود.

ماده ۲۳ - سازمان برای تعیین معیارها و استانداردها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرحهای عمرانی آئین نامه ای تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران براساس آن دستورالعمل لازم به دستگاههای اجرایی ابلاغ می نماید و دستگاههای اجرایی موظف به رعایت آن می باشند.

فصل هفتم - منابع مالی

ماده ۲۴ - منابع مالی دولت جهت اجرای عملیات هر برنامه عمرانی و برنامه های سالانه از محل درآمد نفت و مشتقات آن، مالیات های مستقیم و غیرمستقیم و سایر درآمدهای دولت و نیز وامها و اعتبارات داخلی و خارجی می باشد و وجوه مربوط در خزانه متمرکز خواهد شد. میزان و نحوه تأمین اعتبار هر برنامه عمرانی از منابع مالی مذکور ضمن قانون همان برنامه تعیین و به تصویب خواهد رسید.

ماده ۲۵ - میزان وامها و اعتبارات خارجی بصورت نقد یا از طریق انتشار اوراق قرضه و خرید کالا و خدمات از خارج یا تضمین وامها و اعتبارات مذکور که جهت تأمین تمام یا قسمتی از هزینه طرحهای عمرانی تحصیل می شود طبق قانون هر دوره برنامه عمرانی تعیین و مشخص می گردد و میزان وامها و اعتبارات که تحت عناوین فوق طی هر دوره برنامه عمرانی جهت تحصیل و یا تضمین آن موافقت نامه یا قرارداد منعقد می شود نباید از کل مبلغ تعیین شده در قانون برنامه عمرانی همان دوره تجاوز نماید. امور مربوط به وامها و اعتبارات خارجی در وزارت دارایی متمرکز می گردد و وزارت دارایی به نمایندگی از طرف دولت مجاز است با رعایت بند ۹ ماده ۳ این قانون در حد میزان تعیین شده فوق نسبت به تحصیل وامها و اعتبارات اقدام نموده و قراردادهای و موافقت نامه های مربوط را امضاء نماید.

وزارت دارایی مکلف است ظرف یک ماه پس از انعقاد هر قرارداد گزارش آنرا به مجلسین تقدیم نماید. تبصره ۱ - قراردادهایی که برای تحصیل وام از دولتهای خارجی با آنها منعقد می گردد پس از تصویب کمیسیونهای دارایی مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۲ - انجام مذاکرات مربوط به تحصیل وام و یا اعتبار مشترکاً توسط دستگاه اجرایی مربوط و وزارت دارایی صورت خواهد گرفت.

تبصره ۳ - میزان استفاده از منابع مالی خارجی در هر سال نباید از مبلغ کل پیش بینی شده در بودجه همان سال تجاوز نماید.

ماده ۲۶ - درموردی که اجرای طرحهای عمرانی ه عهده یک شرکت دولتی یا مؤسسه بازرگانی وابسته به دولت محول شده است و اجرای طرح مذکور مستلزم تحصیل وام یا اعتبار خارجی است دولت می تواند بنا به پیشنهاد وزارت دارایی به شرکت یا مؤسسه مزبور اجازه دهد که نسبت به تحصیل وام یا اعتبار موردنظر با جلب موافقت قبلی وزارت دارایی نسبت به شرایط قرارداد اقدام نموده و قراردادهای مربوط را پس از تصویب هیئت وزیران به نام خود امضاء و مبادله نموده و به موقع اجرا بگذارد شرکت یا مؤسسه موظف است اقساط اصل و بهره و سایر هزینه های مربوط به و امها و اعتبارات مذکور را در بودجه خود منظور و در سررسیدهای مقرر پرداخت نماید.

تبصره - دولت می تواند در صورت لزوم و بنا به پیشنهاد وزارت دارایی به آن وزارت اجازه دهد وام یا اعتبار موضوع این ماده را از طرف دولت تضمین نماید، در صورتی که شرکت یا مؤسسه وام گیرنده به تعهدات مزبور عمل ننماید وزارت دارایی می تواند رأساً و یا از طریق بانک مرکزی ایران مطالبات خود را از این بابت از محل

درآمدهای جاری و یا دارایی های نقدی (منجمله سپرده های بانکی) و سایر دارایی های شرکت یا مؤسسه وام گیرنده وصول نماید.

ماده ۲۷ - مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت که برای تأمین قسمتی از هزینه طرحهای سرمایه گذاری خود که از محل اعتبارات عمرانی دولت تأمین نمی گردد احتیاج به تحصیل وام یا اعتبار خارجی داشته باشند باید موافقت کتبی وزارت دارایی را نسبت به مبلغ وام و شرایط و مفاد قرارداد مربوط به آن تحصیل نمایند.

کلیه شرکتهایی که بموجب قوانین و مقررات خاص خود شمول قوانین و مقررات دولتی در مورد آنها موکول به ذکر نام آنها می باشد و نیز هر مؤسسه یا شرکت دولتی یا وابسته به دولت که بموجب قانون خاص اختیار تحصیل وام یا اعتبار خارجی را داشته باشد نیز مشمول این ماده خواهند بود.

فصل هشتم - تعهد و پرداخت اعتبار عمرانی و جاری

ماده ۲۸ - تعهد و پرداخت اعتبار عمرانی و جاری طرحهای عمرانی باتوجه به ماده ۲۱ این قانون براساس قانون محاسبات عمومی و قانون بودجه کل کشور صورت خواهد گرفت. متخلفین از حکم این ماده همچنین اشخاصی که در اجرای طرحهای عمرانی بدون تأمین اعتبار مبادرت به صدور دستور یا امضای سند یا قرارداد یا قولنامه و نظایر آن که دینی بر ذمه دولت ایجاد کند بنمایند مشمول مجازات مقرر در ماده ۸۵ قانون محاسبات عمومی خواهند بود.

ماده ۲۹ - از تاریخ شروع برنامه پنجم عمرانی کشور وزارت دارایی عهده دار پرداخت اعتبار مصوبه بودجه کل کشور اعم از اعتبارات جاری و عمرانی و نیز پرداخت بدهیها و وصول مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته خواهد بود. تعیین و تشخیص بدهیها و مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته به عهده سازمان است.

سازمان اعتبار لازم برای پرداخت بدهیهای مربوط به برنامه های گذشته را هر سال در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد.

ماده ۳۰ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی که در بودجه عمومی دولت به تصویب می رسد براساس گزارشهای اجرایی بودجه و پیشرفت عملیات در دوره های معین شده توسط کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت دارایی و سازمان تخصیص داده می شود. نحوه تخصیص اعتبارات فوق الذکر و دوره های آن به موجب آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت دارایی و سازمان به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۳۱ - بازپرداخت اقساط اصل وام و پرداخت بهره و نیز کارمزد و سایر هزینه های بانکی و غیربانکی مربوط به وامها و اعتبارات خارجی که طبق قوانین و مقررات برنامه های عمرانی و یا سایر قوانین به منظور تأمین و پرداخت هزینه طرحهای عمرانی اخذ شده و خواهد شد بعهد وزارت دارایی می باشد و انجام این پرداختها نیاز به کسب مجوز جداگانه نخواهد داشت.

سازمان همه ساله اعتبار لازم جهت جهت انجام این پرداختها را در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد. ماده ۳۲ - وجوهی که از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی به دستگاههای اجرایی مربوط پرداخت می شود به صورت وام خواهد بود.

دستگاهی که بدین ترتیب وام دریافت می کند مکلف است اصل و بهره متعلق را طبق قرارداد منعقد با وزارت دارایی در سررسید مقرر به خزانه بپردازد.

ماده ۳۳ - در مورد برخی از طرحهای انتفاعی که توسط شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت اجرا می شود شورای اقتصاد می تواند به پیشنهاد سازمان اجازه دهد حداکثر تا پنجاه درصد از اعتبار لازم برای اجرای طرح انتفاعی بصورت بلاعوض اعطاء شود.

فصل نهم - نظارت

ماده ۳۴ - سازمان موظف است در مورد اجرای فعالیتهای و طرحهای عمرانی که هزینه آن از محل اعتبارات جاری و عمرانی دولت تأمین می شود بمنظور ارزشیابی و از نظر مطابقت عملیات و نتایج حاصله با هدفها و سیاستهای تعیین شده در قوانین برنامه عمرانی و قوانین بودجه کل کشور دستورات عملی و مشخصات طرحها و مقایسه پیشرفت کار با جدولهای زمانی فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی مربوط نظارت کند و برای انجام این منظور بطور مستمر از عملیات طرحهای و فعالیتهای دستگاههای اجرایی بازدید و بازرسی کند و دستگاه اجرایی را مرتباً در جریان نظارت و نتایج حاصل از آن بگذارد.

ماده ۳۵ - دستگاههای اجرایی موظفند در پیشرفت فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی مراقبت دائم بعمل آورده و منظمآ به ترتیبی که از طرف سازمان تعیین می شود اطلاعات لازم برای نظارت و ارزشیابی سازمان بر نتایج اجرای فعالیتهای و طرحها از هر حیث فراهم سازند.

ماده ۳۶ - وزارت دارایی در فواصل زمانی منظم صورت کاملی از مبالغی که ذیحسابان از محل اعتبارات عمرانی پرداخت می کنند طبق روشی که بین وزارت دارایی و سازمان توافق می شود تهیه و به سازمان ارسال می نماید.

ماده ۳۷ - سازمان موظف است گزارشهای مربوط به پیشرفت عملیات عمرانی و بودجه کل کشور را بشرح زیر تنظیم و به نخست وزیر تسلیم نماید:

۱ - گزارش شش ماهه حاوی پیشرفت عملیات و مشکلات اجرای طرحها و فعالیتهای باتوجه به پرداخته های انجام شده و همچنین پیشنهادهای مشخص جهت رفع این مشکلات.

۲ - گزارش اقتصادی سالانه شامل تجزیه و تحلیل وضع اقتصادی کشور در سال گذشته و پیش بینی وضع سال جاری و سال بعد.

گزارش مزبور باید با همکاری وزارت دارایی - وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ایران منتهی تا پایان شهریورماه هر سال توسط سازمان به نخست وزیر تسلیم شود.

۳ - گزارش جامع درباره عملیات انجام شده و کارهای ناتمام در هر دوره برنامه به انضمام خلاصه ای از هزینه های عمرانی پرداخت شده حداکثر تا ششم ماه پس از پایان هر دوره برنامه.

گزارش مربوط به هر دوره برنامه باید حاوی اظهارنظر صریح نسبت به ارزشیابی عملیات و تحقق هدفهای برنامه بوده و پیوست گزارش جامع عملکرد هر دوره برنامه توسط نخست وزیر به مجلسین تقدیم شود.

ماده ۳۸ - دستگاههای اجرایی که بیش از بیست و پنج درصد منابع مالی خود را از محل بودجه عمومی دریافت می دارند از نظر پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود موظف به رعایت تصمیمات شورای حقوق و دستمزد می باشند و درباره آنها نظارت طبق مفاد این فصل به عمل خواهد آمد.

فصل دهم - مقررات مختلف

ماده ۳۹ - در اجرای ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی مصوب پانزده دیماه ۱۳۴۹ در مورد معاملات مربوط به طرحهای عمرانی چنانچه مبلغ معامله بیش از ده میلیون ریال باشد انجام معامله پس از تصویب کمیسیون سه نفری و تأیید وزیر یا مسئول دستگاه اجرائی عملی می شود و در صورتی که مبلغ معامله متجاوز از یکصد میلیون ریال باشد موکول به آن است که تصمیم هیئت سه نفری به پیشنهاد وزیر یا مسئول دستگاه اجرائی به تصویب هیئت وزیران برسد.

ماده ۴۰ - کلیه اموال و دارائی هائی که پس از اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی بوجود می آید به حساب اموال و دارایی دستگاه مسئول بهره برداری طرح منظور خواهد شد.

کلیه ابنیه تأسیسات و اموالی که در اثر اجرای طرحهای عمرانی غیر انتفاعی و مطالعاتی بوجود می آید متعلق به دولت است و حفظ و حراست آنها با دستگاه اجرائی و یا دستگاه مسئول بهره برداری است که ابنیه و تأسیسات و اموال مزبور را در اختیار دارد. استفاده یا واگذاری حق استفاده از اموال مزبور و یا

درآمدهای ناشی از بهره برداری از این نوع ابنیه و تأسیسات و اموال توسط دولت مشخص خواهد شد. هیأت وزیران می تواند طبق ضوابطی که از طرف سازمان پیشنهاد خواهد شد مالکیت زمین و تأسیسات طرحهای عمرانی غیرانتفاعی را به مؤسسات عمومی عام المنفعه مجری طرح واگذار نماید.

مؤسسات مزبور حق واگذاری زمین و تأسیسات مورد انتقال را ندارند و در صورتی که به جهتی از جهات مؤسسه منحل گردد و یا انجام خدمات عام المنفعه خود را متوقف سازد مالکیت اموال واگذاری به دولت اعاده خواهد گردید.

ماده ۴۱ - از تاریخ اجرای این قانون امور حسابرسی کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی به عهده وزارت دارایی محول می شود که بوسیله حسابرسان خود یا حسابداران رسمی انجام دهد بمنظور انجام وظائف حسابرسی که طبق این قانون و قانون محاسبات عمومی بعهده وزارت دارایی محول است شرکت حسابرسی وزارت آب و برق نیز که اساسنامه آن در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۹ بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین رسیده است وابسته به وزارت دارایی خواهد بود و وزیر دارایی بعنوان نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی شرکت تعیین می شود. هرگونه تغییر و اصلاح دیگر در مواد اساسنامه شرکت مزبور به پیشنهاد وزارت دارایی و تصویب کمیسیونهای دارایی و استخدام مجلسین بعمل خواهد آمد.

ماده ۴۲ - از تاریخ اجرای این قانون بانک اعتبارات صنعتی وابسته به وزارت اقتصاد می شود و مجمع عمومی آن مرکب از وزیر اقتصاد، وزیر دارایی، رئیس سازمان و بودجه خواهد بود.

وزیر اقتصاد ریاست مجمع عمومی را بعهده خواهد داشت.

مدیرعامل بانک اعتبارات صنعتی به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی و تصویب هیأت وزیران با فرمان همایونی منصوب می شود.

اعضای هیأت مدیره بانک ازطرف مجمع عمومی انتخاب می شوند.

تبصره - بانک اعتبارات صنعتی انواع فعالیتهای امانی را که علاوه بر وظایف مقرر در اساسنامه خود انجام می دهد در آینده نیز بر طبق اصولی که بنابر پیشنهاد بانک بتصویب مجمع عمومی می رسد انجام خواهد داد.

ماده ۴۳ - سازمان نقشه برداری کل کشور به تشخیص هیأت وزیران به یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی منتقل خواهد شد.

ماده ۴۴ - مرکز آمار ایران کمافی السابق تحت نظر سازمان انجام وظیفه خواهد کرد.

دولت مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه تجدیدنظر در قانون تأسیس مرکز آمار را

- تقديم مجلسين نمايد.
- ماده ۴۵ - كليه سهام متعلق به سازمان برنامه در شركتها و بانكها و مؤسسات مالي مشابه و نيز كليه مطالبات سازمان برنامه از مؤسسات نامبرده و مطالبات از اشخاص حقيقي و اشخاص حقيقي بخش خصوصي طبق تصويبنامه هيأت وزيران به يك يا چند وزارتخانه يا مؤسسه دولتي و يا شركت دولتي به نمايندگي از طرف دولت منتقل مي گردد.
- نمايندگي دولت در مجامع عمومي صاحبان سهام مزبور به موجب تصويبنامه هيأت وزيران تعيين خواهد شد.
- ماده ۴۶ - كليه وظيفي كه بموجب قوانين و آئين نامه ها و تصويبنامه ها بعهده مديرعامل سازمان برنامه محول شده بود با تصويب هيأت وزيران بعهده وزير مربوط و يا رئيس سازمان محول خواهد شد.
- ماده ۴۷ - وظيفي كه بموجب قوانين و آئيننامه ها و بعهده رئيس دفتر بودجه واگذار شده به رئيس سازمان محول مي گردد.
- رئيس سازمان مي تواند هريك از وظائف موضوع اين ماده را به يكي از معاونان خود واگذار نمايد.
- ماده ۴۸ - دولت مي تواند تاسيسات انتفاعي و توليدي را كه در اثر اجراي برنامه هاي عمراني بوجود آمده و يا خواهد آمد كلاً يا قسمتي از سهام آنرا به پيشنهاد دستگاه ايجاد كننده با اداره كننده اين تاسيسات به شرکتهای دولتي بلاعوض واگذار نموده و يا به اشخاص حقيقي يا حقيقي ايراني برحسب مورد با توجه به مقررات مربوط به فروش برساند.
- ماده ۴۹ - كمكهاي فني خارجي و كمكهاي بلاعوض كه از طرف سازمانهاي بين المللي و يا كشورهاي خارجي در اختيار دولت ايران قرار مي گيرد (به استثنای كمكهاي مربوط به وزارت جنگ) و همچنين برنامه كمكهاي ايران به سازمانهاي بين المللي و كشورهاي خارجي تحت نظر كميته اي مركب از نمايندگان وزارت امور خارجه و وزارت دارايي و وزارت اقتصاد و سازمان تنظيم يا هماهنگ خواهد شد.
- اعتبار كمكهاي ايران به كشورهاي خارجي تحت عنوان خاص در بودجه عمومي دولت منظور خواهد گرديد.
- ماده ۵۰ - هرگاه براي اجراي طرحهاي عمراني احتياج به خريد اراضي (اعم از دائر و بائر) و اعياني و تاسيسات متعلق به افراد يا موسسات خصوصي باشد بطريق زير عمل خواهد شد:
- ۱ - هرگاه بين دستگاه اجرائي و مالك در مورد بهاي اراضي و ابنيه و تاسيسات و خسارات وارده توافق باشد درصورتی كه مبلغ معامله يا خسارت از يك ميليون ريال بيشتر نباشد دستگاه اجرائي رأساً مي تواند نسبت به خريد ملك و پرداخت خسارت اقدام نمايد و درصورتی كه مبلغ معامله يا خسارت بيش از يك ميليون ريال باشد بهاي خريد ملك و يا ميزان خسارت بايد به تصويب هيئت مقرر در ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومي برسد.
- ۲ - هرگاه نسبت به هاي اراضي و ابنيه و تاسيسات و خسارت وارده بين مقامات اجرا كننده طرح و مالك توافق حاصل نشود بها و ميزان خسارت برحسب محل اجراي طرح در استان مركز بوسيله هيئتي مركب از وزير كشور، دادستان كل، مدير كل ثبت يا نمايندگان آنان و در استانها و فرمانداري هاي كل بوسيله هيئتي مركب از استاندار يا فرماندار كل و دادستان استان يا شهرستان و رئيس اداره ثبت استان يا فرمانداري كل با توجه به نظر كارشناسان صلاحيتدار كه از طرف هيئت هاي مزبور انتخاب مي گردند تعيين خواهد شد و رأي اين هيأت ها قطعي است. در مورد املاك مزروعي در استان مركز وزير تعاون و امور روستاها يا نماينده او به جاي وزير كشور و در ساير استانها و فرمانداريهاي كل رئيس اداره تعاون و امور روستاهاي استان بجاي استاندار يا فرماندار كل خواهد بود.
- ۳ - ملك تعيين قيمت عبارت است از بهاي عادلانه اراضي و ابنيه و تاسيسات مشابه واقع در حوزه عمليات طرح عمراني بدون در نظر گرفتن تأثير طرح مربوط به قدمت آنها، درموردی كه ملك محل سكونت مالك باشد علاوه بر بهاي عادلانه صدي ده به قيمت ملك افزوده خواهد شد و هرگاه ممرعاشه مالك منحصر به درآمد همان ملك متصرفي باشد پانزده درصد ديگر قيمت عادلانه از اين بابت به او پرداخت خواهد شد.
- ۴ - در صورت حصول توافق بين مالك و دستگاه اجرائي در مورد بهاي ملك و يا ميزان خسارت، دستگاه اجرائي موظف است حداكثر ظرف شش ماه نسبت به خريد ملك و پرداخت بهاي آن و يا پرداخت خسارت اقدام نمايد و يا آنكه انصراف خود را از خريد ملك اعلام كند.
- در غير اين صورت توافق حاصل شده بي اثر خواهد بود و مالك مي تواند هرگونه عملي را نسبت به ملك خود اعم از فروش، اجاره و غيره انجام دهد.
- ۶ - درمورد املاك مزروعي با توجه به [قانون نحوه انتقال اراضي واگذاري به زارعين مشمول قوانين و مقررات اصلاحات ارضي](#) مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱ اقدام و علاوه بر پرداخت بهاي عادلانه معادل پانزده درصد قيمت مزبور بين زارعين و پانزده درصد بين خوش نشينان و بزرگراني كه محل سكونت خود را ترك مي نمايند به نسبت تعداد عائله تحت تكفل آنان تقسيم خواهد شد.
- ۶ - درصورتی كه طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهاي محل، زارعين حقيقي در ملك مورد بحث داشته باشند حقوق زارعين ذينفع به تشخيص آن اداره از قيمت عادلانه ملك كسر و به آنها پرداخت و بقيه مه مالك پرداخت خواهد شد.
- ۷ - نسبت به املاك موقوفه اي كه فروش آنها مجاز نيست بطريق اجاره طويل المدت يا تبديل به احسن عمل خواهد شد. در مورد املاك موقوفه در صورتی كه زارعين طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهاي محل

حقوقی در آن ملک داشته باشند حقوق آنان به تشخیص آن اداره تأمین می شود.

۸ - تصرف اراضی و ابنیه و تأسیسات در صورت حصول توافق با مالک فقط پس از پرداخت قیمت ملک به مالک و در صورت عدم توافق با مالک پس از تودیع قیمت تعیین شده بوسیله هیئت‌های مذکور در بند ۲ این ماده در صندوق دادگستری مجا است.

بهر صورت عدم توافق در قیمت ملک یا خسارت نباید موجب وقفه یا تأخیر در اجرای طرح عمرانی گردد.

در صورتی که مالک به انتقال ملک و تحویل آن رضایت ندهد پس از سپردن قیمت ملک در صندوق حسابداری دادگستری محل، دادستان محل از طرف او سند انتقال ملک مورد نظر را امضاء و ظرف یک ماه به تخلیه قطعی ملک مذکور اقدام می نماید.

۹ - اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که در مسیر راه‌های اصلی یا فرعی و یا خطوط مواصلاتی و برق و مجاری آب و لوله های گاز و نفت قرار می گیرد با رعایت حریم مورد لزوم که از طرف هیئت وزیران تعیین خواهد شد از طرف دلت مورد استفاده قرار می گیرد و از بابت این حق ارتفاق وجهی پرداخت نخواهد شد. ملک تشخیص محدوده شهر نقشه مصوب انجمن شهر در هر محل خواهد بود که قبل از شروع مراحل طرح عمرانی مورد عمل شهرداریها باشد.

۱۰ - در صورتی که مستحذات و اعیانی وجود داشته باشد که بر اثر احداث تأسیسات فوق الذکر از بین برود و یا خساراتی ه آنها وارد شود دستگاه‌های اجرائی مربوط باید قیمت اعیانی از بین و خسارت وارده را طبق مقررات این قانون بپردازند.

۱۱ - در مواردی که شهرداریها مسئولیت اجرای طرح‌های عمرانی را عهده دار هستند در صورتی که شهرداری مربوط مشمول [قانون نوسازی و عمران شهری](#) نباشد از لحاظ خرید اراضی ابنیه و تأسیسات و پرداخت خسارت تابع مقررات این قانون خواهد بود.

ماده ۵۱ - هرگاه برای اجرای طرح‌های عمرانی یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی و مؤسسات عام المنفعه احتیاج به خرید اراضی دایر یا بائر و ابنیه و تأسیسات متعلق به وزارتخانه ها و یا مؤسسات دولتی دیگر داشته باشد انتقال به موجب تصویبنامه هیئت وزیران و به صورت بلاعوض و بشرط رعایت مراتب مندرج در قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی و ابنیه دولتی به مؤسسات خیریه و درمانی مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۵۱ انجام خواهد گرفت.

تبصره - در صورتی که اراضی و ابنیه و تأسیسات متعلق به شرکت دولتی باشد بها براساس ارزش تعیین شده در ترازنامه شرکت مربوط قابل پرداخت است.

ماده ۵۲ - سازمان موظف است ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون تشکیلات خود را تنظیم و به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند.

تبصره ۱ - با آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که حداکثر تا یک ماه از تاریخ تصویب تشکیلات جدید متصدی پست سازمانی نشوند به یکی از طرق زیر عمل خواهد شد:

الف - مستخدمین رسمی که حداقل دارای بیست سال سابقه خدمت می باشند بازنشسته می شوند و حقوق بازنشستگی این عده برابر با حقوق گروه و پایه شغل مورد تصدی آنها در تاریخ تصویب این قانون خواهد بود که طبق ماده ۳۰ [قانون استخدام کشوری](#) و مقررات مربوط به آن تعیین می شود.

ب - مستخدمینی که مورد نیاز وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری باشند به دستگاه‌های مزبور منتقل می شوند.

ج - با سایر مستخدمین موضوع این تبصره که مفاد بند الف یا ب در باره آنان اجرا نشود طبق مقررات قانون استخدام کشوری عمل خواهد شد.

تبصره ۲ - آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که در تاریخ تصویب این قانون در وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری به خدمت اشتغال دارند به دستگاه‌های مزبور منتقل شده محسوب می شوند.

ماده ۵۳ - این قانون از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۲ به مورد اجرا گذاشته خواهد شد. کلیه آئیننامه ها و مقررات پیش بینی شده در این قانون باید توسط سازمان تهیه و تا پایان شهریورماه ۱۳۵۲ به تصویب هیأت وزیران برسد و تا زمانی که آئیننامه ها و مقررات فوق تصویب نشده است آئیننامه ها و مقررات جاری معتبر خواهد بود.

انتشار شماره: 8210
ابلاغ تاریخ: 1352/01/12
موضوع:

قانون نوع: قانون
تصویب تاریخ: 1351/12/10
اجرائی دستگاه: